

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

19 грудня 2024 р.

Київ

№ 8-рк

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«І-ТРЕВЕЛС»

*Про надання рекомендацій щодо
припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) В Антимонопольному комітеті України (далі – Комітет) здійснюється контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ (далі – Ринок) з 2019 року (далі – Контроль).
- (2) Під час здійснення Контролю встановлено, що дії товариства з обмеженою відповідальністю «І-ТРЕВЕЛС» (далі – ТОВ «І-ТРЕВЕЛС», Товариство) містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на Ринку шляхом встановлення сервісного збору за користування сервісами онлайн-платформи спільних автомобільних поїздок Blablacar, доступної на вебсайті за адресою www.blablacar.com.ua на мобільній версії сайту m.blablacar.com.ua або у вигляді мобільного застосунку (далі – Платформа), без належного економічного обґрунтування, а також відсутності чітко визначених умов повернення цього сервісного збору пасажиром, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ БУДУТЬ НАДАВАТИСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань зареєстровано як юридичну особу (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація, доступ до якої обмежено), місцезнаходження: (інформація, доступ до якої обмежено)).
- (4) Основним видом діяльності Товариства є (інформація, доступ до якої обмежено).
- (5) Пунктом 1.1 статті 1 Статуту ТОВ «І-ТРЕВЕЛС», затвердженого рішенням єдиного Учасника Товариства від 24.01.2022, передбачено, що Товариство засновано відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Законів України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та іншого чинного законодавства України для здійснення господарської

діяльності на основі повного комерційного розрахунку, самофінансування та самоокупності.

- (6) У статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю.
- (7) Отже, ТОВ «І-ТРЕВЕЛІС» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (8) Під час здійснення Контролю Комітет надіслав вимоги Товариству:
- від 10.04.2024 № 130-120/07-3593е, відповідь на яку надано листами Товариства від 29.04.2024 № 29/04/24-2 (вх. Комітету № 8-07/716-кі від 29.04.2024) [далі – Лист від 29.04.2024] та від 21.05.2024 № 21/05/24-1 (вх. Комітету № 8-07/873-кі від 21.05.2024) [далі – Лист від 21.05.2024];
  - від 19.06.2024 № 130-26.13/07-6106е, відповідь на яку не надано;
  - від 09.08.2024 № 130-29.3/07-7679е, відповідь на яку надано листами Товариства від 20.09.2024 № 20/09/24-1 (вх. Комітету № 8-07/1546-кі від 23.09.2024) [далі – Лист від 23.09.2024] та від 27.09.2024 № 27/09/24-1 (вх. Комітету № 8-07/1583-кі від 01.10.2024);
  - від 09.10.2024 № 130-29.3/07-9808е, відповідь на яку надано листом Товариства від 23.10.2024 № 23/10/24-1 (вх. Комітету № 8-07/1721-кі від 24.10.2024).
- (9) Також Комітет запитав інформацію в Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України листом від 19.06.2024 № 130-26.13/07-6107е, відповідь на яку надано листом від 22.07.2024 № 13209/40/10-24 (вх. Комітету № 6-07/9619 від 22.07.2024) [далі – Лист Мінінфраструктури].
- (10) Листами від 25.06.2024 Комітет надіслав вимоги до:
- товариства з обмеженою відповідальністю «БОЛТ ОПЕРЕЙШНЗ УКРАЇНА» № 130-120/09-6296е, відповідь на яку не надано;
  - товариства з обмеженою відповідальністю «ТАКСІ 579» (далі – ТОВ «ТАКСІ 579») № 130-120/09-6299е, відповідь на яку надано листом від 22.07.2024 № 02/07/2024 (вх. Комітету № 8-07/9021 від 05.07.2024);
  - товариства з обмеженою відповідальністю «ШАРК ТАКСІ» № 130-120/09-6295е, відповідь на яку не надано;
  - фізичної особи-підприємця Хабенка Євгенія Євгенійовича (далі – ФОП ХАБЕНКО) № 130-120/09-6293е, відповідь на яку надано листом від 25.07.2024 № 02/07/2024 (вх. Комітету № 8-07/9950 від 30.07.2024);
  - приватного підприємства «ТАКСІ ПЛОТ» (далі – ПП «ТАКСІ ПЛОТ») № 130-120/09-6294е, відповідь на яку не надано;
  - товариства з обмеженою відповідальністю «УБЕР УКРАЇНА» (далі – ТОВ «УБЕР УКРАЇНА») № 130-120/09-6292е, відповідь на яку надано листом від 18.07.2024 б/н (вх. Комітету № 8-07/1291-кі від 18.07.2024);
  - товариства з обмеженою відповідальністю «УКЛОН УКРАЇНА» (далі – ТОВ «УКЛОН УКРАЇНА») № 130-120/09-6298е, відповідь на яку надано листом від 18.07.2024 б/н (вх. Комітету № 8-07/1291-кі від 18.07.2024).
- (11) Додатково Комітет надіслав вимогу ТОВ «УБЕР УКРАЇНА» від 23.07.2024 № 130-120/07-7171е, відповідь на яку надано листом від 23.08.2024 № 2308-1 (вх. Комітету № 8-09/1424-кі від 23.08.2024).

- (12) Листами від 14.08.2024 Комітет надіслав вимоги до:
- фізичної особи-підприємця Паргачова Дмитра Ілліча № 130-29.3/07-7894е, відповідь на яку не надано;
  - компанії «Мопосар» № 130-29.3/07-7895е, відповідь на яку надано листом від 14.10.2024 б/н (вх. Комітету № 8-07/12993 від 14.10.2024);
  - УАВ «Eurospektras» № 130-29.3/07-7896е, відповідь на яку не надано.

4. СТАНОВИЩЕ ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» НА РИНКУ

- (13) Визначення монопольного (домінуючого) становища Товариства здійснюється відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Комітету від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – Методика).
- (14) Відповідно до пункту 2.2 розділу 2 Методики етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (15) Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання, група суб'єктів господарювання, конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.
- (16) Так, об'єктами для визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- ТОВ «І-ТРЕВЕЛС»;
  - послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи¹.
- (17) Інша господарська діяльність Товариства, крім надання вказаної послуги, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Визначення товару, щодо якого має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (18) Відповідно до статті 1 Закону товар – будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (19) Згідно з пунктом 4.1 розділу 4 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (20) Згідно із частиною першою статті 418 Цивільного кодексу України право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої

---

¹ Carpooling (карпулінг).

діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

- (21) Відповідно до частини другої статті 418 Цивільного кодексу України право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.
- (22) В абзацах третьому та четвертому частини першої статті 420 Цивільного кодексу України передбачено, що до об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать комп'ютерні програми та компіляції даних (бази даних).
- (23) Згідно з пунктом 2 частини першої статті 424 Цивільного кодексу України майновими правами інтелектуальної власності є *виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності*.
- (24) Відповідно до частини третьої статті 426 Цивільного кодексу України використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з *дозволу* особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених цим Кодексом та іншим законом.
- (25) Відповідно до умов користування, розміщених за посиланням <https://blog.blablacar.com.ua/about-us/terms-and-conditions> (далі – Умови користування)² у [редакції станом на 19.04.2024], Comuto SA (zareєстрована за законодавством Франції, з місцезнаходженням за адресою: 84, авеню Республік, м. Париж, 75011, Франція, зареєстрованою в реєстрі торгівлі та компаній Парижа під номером 491.904.546) створило платформу спільних поїздок, доступну на вебсайті за адресою www.blablacar.com.ua на мобільній версії сайту m.blablacar.com.ua або у вигляді мобільного застосунку.
- (26) В розділі 1 Умов користування метою Платформи є, зокрема, надання водіям, які прямують у певному напрямку, можливості встановлення зв'язку з пасажиром, що мають бажання здійснити поїздку в тому ж напрямку, для виконання спільної поїздки і відповідно, поділу пов'язаних із поїздкою витрат.
- (27) Спільна поїздка – поїздка, яка є предметом Оголошення про спільну поїздку, опублікованого Водієм на Платформі, і для якої Водій погоджується надати Пасажирам можливість здійснення спільної поїздки в обмін на Внесок на покриття витрат (розділ 3 Умов користування).
- (28) Платформа є мережевою онлайн-платформою, на якій Учасники можуть створювати й розміщувати Оголошення про Поїздки з метою спільного використання транспортного засобу (розділ 12 Умов користування).
- (29) Враховуючи наведене, спільне використання автомобіля передбачає пропорційний розподіл витрат на поїздку між водієм та пасажиром, а Платформа надає можливість встановити контакт між людьми, що хочуть здійснити таку поїздку.
- (30) Також згідно з положеннями розділу 1 Умов користування прийняття Умов користування Платформою означає укладення електронного договору між Товариством та Учасниками з умовами, викладеними у цих Умовах користування.
- (31) З огляду на те, що Умови користування Платформою розміщені у відкритому доступі, а також те, що пропозиція адресована необмеженому колу осіб, які бажають скористатися послугою, розміщеною на Платформі, останні є публічною офертою.

---

² Усі терміни вживаються в розумінні Умов користування.

- (32) Отже, товаром є послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи.

4.2.2. Визначення продавців, покупців товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (33) Відповідно до пункту 4.4 розділу 4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (34) Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило, перевищують 5 відсотків відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових (подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (35) Під час здійснення Контролю встановлено, що крім ТОВ «І-ТРЕВЕЛС», послуга спільного використання автомобіля за допомогою онлайн-платформи може надаватися пошуковою системою Bananacar³, що призначена для фізичних осіб, які шукають можливість відправитися на автомобілі у визначене місце, управління якою здійснює УАВ Eurospektras (zareєстрована за законодавством Литовської Республіки з місцезнаходженням: (інформація, доступ до якої обмежено), реєстраційний код (інформація, доступ до якої обмежено)).
- (36) Водночас із метою отримання інформації щодо обсягу наданих УАВ «Eurospektras» послуг спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ на Ринку в натуральних (кількість наданої послуги) і вартісних (сума отриманих коштів за надання вказаної послуги) показниках у період з 2019 року Комітет надсилав вимогу останньому від 14.08.2024 № 130-29.3/07-7896е на електронну адресу УАВ «Eurospektras» info@bananacar.lt, однак відповідь на цю вимогу не надано.
- (37) З огляду на вказане для визначення значущого обсягу продажу товару (послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи) Комітет здійснював фіксацію кількості опублікованих поїздок за окремими напрямками (початком яких були окремо визначені міста) та в окремі дати (25.09.2024 – 26.09.2024; 30.09.2024; 02.10.2024 – 03.10.2024; 07.10.2024 – 11.10.2024 та 15.10.2024 – 18.10.2024) у пошуковій системі Bananacar⁴.
- (38) Комітет також отримав інформацію щодо кількості опублікованих поїздок на Платформі за цими ж напрямками та в наведені дати від Товариства листом від 23.10.2024 № 23/10/24-1 (вх. Комітету № 8-07/1721-кі від 24.10.2024).
- (39) Так, враховуючи зафіксовану Комітетом та отриману від Товариства інформацію, Комітет здійснив порівняльний аналіз для встановлення відсоткового співвідношення обсягів товару (послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи): (інформація, доступ до якої обмежено).
- (40) Наведена інформація свідчить, що обсяги продажу товару (послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи) у пошуковій системі Bananacar не перевищують 5 відсотків та є нижче одного відсотка, відтак не є значущими.
- (41) Також послуга спільного використання автомобіля за допомогою онлайн-платформи може надаватися з використанням додатка <https://mixway.io/>, який призначено для

³ <https://bananacar.ua/ua>

⁴ Акт фіксації від 28.10.2024 № 4.

пошуку попутників для спільних поїздок містом і між містами, однак актом фіксації від 18.09.2024 № 1 зафіксовано неможливість встановлення вказаного додатка.

- (42) Додаток за посиланням <https://monocar.com.ua/> також є сервісом спільних поїздок, проте за інформацією, наданою фізичною особою-підприємцем Дмитром Паргачовим, який є співзасновником вказаного стартапу, листом від 14.10.2024 б/н (вх. Комітету № 8-07/12993 від 14.10.2024), запуск бета-версії додатка відбувся 21 березня 2021 року, а з 24 лютого 2022 року стартап був поставлений на паузу та фактично зупинив свою діяльність.
- (43) Відтак єдиним продавцем товару (послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи) є ТОВ «І-ТРЕВЕЛС».
- (44) Споживачами товару є фізичні особи, що є водіями та пасажирями, які використовують онлайн-платформи для пошуку спільних поїздок із метою пропорційного розподілу витрат на цю поїздку.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (45) У пункті 1.3 розділу 1 Методики визначено, що товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов *може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого*.
- (46) Згідно з абзацом першим пункту 5.1 розділу 5 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов *може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого*.
Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (*подібного, аналогічного*) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
відсутність суттєвої різниці в цінах;
взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (47) Як вже зазначалося в пункті 24, за своїм змістом послуга спільного використання автомобілів передбачає спільне використання приватного автомобіля, обирається оптимальний для всіх учасників поїздки маршрут без значних відхилень від основного маршруту водія (власника автомобіля) і декілька людей ділять один транспортний засіб, а витрати на поїздку розподіляються пропорційно. Вказану послугу, як правило, надають через відповідні онлайн-платформи, на якій водії публікують інформацію про заплановані поїздки, а пасажирі бронюють місця в автомобілі.
- (48) Відповідно при визначенні товарних меж послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформи, що передбачає встановлення зв'язку водіїв та пасажирів із метою сприяння в наданні останнім послуг із перевезення від місця посадки до пункту призначення, Комітет проаналізував особливості альтернативних послуг, що також передбачають встановлення зв'язку водіїв та пасажирів, які мають на меті оренду транспортного засобу з водієм, за допомоги онлайн-платформи (ride-hailing (райдхейлінг)) та послуги з перевезення на таксі за попереднім замовленням за допомогою інформаційно-диспетчерських послуг (служби таксі)).

- (49) При цьому, незважаючи на те, що надання вказаних послуг передбачає застосування онлайн-платформ, при оцінці їх взаємозамінності між собою слід враховувати також й інші характеристики послуг, які надають відповідні онлайн-платформи:

Критерії порівняння	Послуга спільного використання автомобілів (карпулінг) за допомогою онлайн-платформ	Послуга з оренди транспортного засобу з водієм (райдхейлінг) за допомогою онлайн-платформ	Послуга з перевезення на таксі за попереднім замовленням за допомогою інформаційно-диспетчерських послуг (служби таксі)
Призначення	Забезпечення зв'язку водія приватного автомобіля з пасажиром, маршрут яких збігається з метою пропорційного розподілу витрат на таку поїздку	Забезпечення зв'язку водія приватного автомобіля та/або водія відповідної компанії з пасажиром з метою виконання поїздки на замовлення пасажирів, щоб отримати плату за послугу	Забезпечення зв'язку водія приватного автомобіля та/або водія відповідної компанії з пасажиром з метою виконання поїздки на замовлення пасажирів, щоб отримати плату за послугу
Умови використання	За допомогою онлайн-платформ (вебсайтів та/або мобільних застосунків)	За допомогою онлайн-платформ (вебсайтів та/або мобільних застосунків); рідше – за допомогою диспетчерських служб за номерами фіксованого телефонного зв'язку та/або рухомого (мобільного) зв'язку	За допомогою диспетчерських служб за номерами фіксованого телефонного зв'язку та/або рухомого (мобільного) зв'язку; рідше – за допомогою онлайн-платформ (вебсайтів та/або мобільних застосунків)
Група споживачів товару	Водії приватних авто, що прямують за певним маршрутом, та пасажирів, маршрут яких збігається або є близьким до маршруту водія. Використовують люди, які прагнуть зекономити на транспорті	Водії приватних авто та/або авто відповідних компаній, що слідує маршрутом, визначеним пасажиром, та пасажирів, що формують запити щодо поїздки. Використовують люди, які не мають власного авто або не можуть ним скористатися та потребують оперативного пересування	Водії приватних авто та/або авто відповідних компаній, що прямують за маршрутом визначеним пасажиром та пасажирів, що формують запити щодо маршрутів. Використовують люди, які не мають власного авто або не можуть ним скористатися та потребують оперативного пересування
Основна риса наданої послуги	Спільне використання приватного авто та розподіл витрат за поїздку між пасажирами. Обмеженість наявністю водіїв, які їдуть у визначених напрямках	Тимчасова оренда авто з водієм для здійснення поїздки за визначеним пасажиром маршрутом. При цьому витрати за поїздку покладаються тільки на пасажирів. Доступні в будь-який момент за запитом пасажирів	Тимчасова оренда авто з водієм для здійснення поїздки за визначеним пасажиром маршрутом. При цьому витрати за поїздку покладаються тільки на пасажирів. Доступні в будь-який момент за запитом пасажирів

Територіальна поширеність	Вся територія України, за винятком тимчасово окупованих територій російською федерацією	Територія конкретно визначених населених пунктів та їх агломерацій	Територія конкретно визначених населених пунктів та їх агломерацій
Оплата послуги	<p>Доступ, користування та перегляд розміщених пропозицій доступні через онлайн-платформу – безоплатні. Проте власник платформи може встановлювати сервісні збори з потенційних пасажирів (що і є доходом управителя платформи).</p> <p>Платить за поїздку виключно пасажир – водію</p>	<p>Доступ та користування онлайн-платформою та/або доступ до відповідних диспетчерських служб – безоплатний. Стягнення сервісних зборів із потенційних пасажирів не передбачається.</p> <p>Плата за послугу ride-hailing здійснюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> – безготівково: онлайн-платформа стягує з пасажирів повну суму за поїзду, яку в подальшому перераховує водію; – готівково: пасажир здійснює плату особисто водію 	<p>Доступ та користування онлайн-платформою та/або доступ до відповідних диспетчерських служб – безоплатний. Стягнення сервісних зборів із потенційних пасажирів не передбачається.</p> <p>Плата за послугу служби таксі здійснюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> – безготівково: пасажир сплачує диспетчерській службі повну суму за поїзду, яку в подальшому перераховує водію; – готівково: пасажир здійснює плату особисто водію
Наявність автотранспорту та його приналежність	<p>Управитель онлайн-платформи не має відношення до володіння та/або розпорядження та/або користування автотранспортом.</p> <p>Відповідне авто належить на законних підставах водіям</p>	<p>Управитель відповідної онлайн-платформи зазвичай має у володінні та/або розпорядженні та/або користуванні автотранспорт.</p> <p>При цьому відповідна онлайн-платформа також співпрацює з приватними автовласниками</p>	<p>Компанія, що надає транспортні послуги, зазвичай має у володінні та/або розпорядженні та/або користуванні автотранспорт</p>
Вартість поїздки	<p>Формує водій у межах витрат на поїздку та їх розподілу між всіма учасниками поїздки пропорційно, і водій не отримує прибутку.</p> <p>При цьому сума поїздки розділяється між всіма її учасниками</p>	<p>Формується відповідно до алгоритмів онлайн-платформи, яка, зокрема, передбачає оплату оренди всього авто, а також послуг водія.</p> <p>При цьому вартість поїздки сплачує пасажир у повному обсязі</p>	<p>Зазвичай є фіксованою (за показниками таксометра), яка, зокрема, передбачає оплату оренди всього авто, а також послуг водія.</p> <p>При цьому вартість поїздки сплачує пасажир у повному обсязі</p>

- (50) З огляду на наведене послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ не є взаємозамінною з послугою з оренди транспортного засобу з водієм (ride-hailing (райдхейлінг)) за допомогою онлайн-платформи і послугою з перевезення на таксі за попереднім замовленням за допомогою інформаційно-диспетчерських послуг (служби таксі), оскільки мають різні цілі, модель функціонування і механізм оплати послуг. Послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ

фокусується на зниженні витрат за поїздку, тоді як інші два варіанти орієнтовані на професійне обслуговування і прибуток.

- (51) До того ж послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ відрізняється від інших альтернативних транспортних послуг, що надають інші онлайн-платформи, зокрема, з огляду на те, що безпосередньо така онлайн-платформа виконує виключно комунікаційну функцію між її учасниками. При цьому така платформа не залучена до безпосередньої участі в наданні транспортних послуг.
- (52) Так, послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ дозволяє використовувати вільні місця приватних легкових автомобілів, що знижує сумарні транспортні витрати учасників поїздки.
- (53) Важливою відмінністю сервісів carpooling (карпулінгу) є те, що вони особливо ефективні в районах, слабо охоплених системою громадського транспорту, а основною спрямованістю їх є зазвичай міжміські поїздки.
- (54) Враховуючи викладене, товарними межами ринку є послуга спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (55) Відповідно до абзацу першого пункту 6.1 розділу 6 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (56) У пункті 1.3 розділу 1 Методики визначено, що територіальні (географічні) межі ринку – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (57) Враховуючи можливість доступу до онлайн-платформи з будь-якого місцерозташування, територіальними (географічними) межами ринку визначено територію держави Україна, тобто ринок є загальнодержавним.
- (58) Також Листом від 21.05.2024 ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» повідомило, (інформація, доступ до якої обмежено).

4.5. Часові межі ринку

- (59) У пункті 1.3 розділу 1 Методики визначено, що *часові межі ринку* – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (60) Відповідно до пунктів 7.1 та 7.2 розділу 7 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (61) У випадках, коли період повного обороту авансованого капіталу у виробництві відповідного товару є більшим, ніж один рік, як часові межі ринку, як правило, визначається проміжок часу, який дорівнює від одного до трьох зазначених періодів обороту капіталу.
- (62) Часовими межами ринку визначено період із вересня 2022 року (з моменту запровадження Сервісного збору) по листопад 2024 року, протягом якого сукупність

товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

4.6. Бар'єри вступу на ринок

- (63) Відповідно до пункту 9.2 розділу 9 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є:
- обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців;
  - адміністративні обмеження;
  - економічні та організаційні обмеження;
  - екологічні обмеження;
  - нерозвиненість ринкової інфраструктури;
  - інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (64) У пункті 1.3 розділу 1 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (65) Як встановив Комітет у процесі узагальнення отриманої в межах Контролю інформації, враховуючи специфіку товару, вступ на ринок послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ пов'язаний з:
- технічними бар'єрами, що передбачають створення сучасної, безпечної та зручної платформи для користувачів, який вимагає значних інвестицій;
  - економічними бар'єрами, що передбачають інвестування в маркетинг, створення бранда, а також забезпечення залучення до підключення достатньої кількості водіїв та пасажирів.
- (66) Листом Мініфраструктури повідомило, що наразі ринок надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ не регулюється спеціальним законодавством, а частиною четвертою статті 9 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначено вичерпний перелік видів робіт, на які видається ліцензія на господарську діяльність з надання послуг перевезення пасажирів і небезпечних вантажів, де відсутній такий вид, як надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ.
- (67) З огляду на це вбачається, що адміністративні обмеження, які могли б бути бар'єрами вступу для потенційних конкурентів на ринок надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ, відсутні.

4.7. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (68) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (69) ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» не надало належних і достатніх доводів, що воно зазнає значної конкуренції на Ринку.
- (70) При цьому Комітет не виявив суб'єктів господарювання, які надають послуги спільного користування автомобілями за допомогою онлайн-платформи та мають значні обсяги

продажу товару (послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ), і створюють відчутний конкурентний тиск на Товариство (зокрема за рахунок здійснення значущих обсягів продажу відповідного товару).

- (71) Отже, у період із вересня 2022 року по листопад 2024 року ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» мало ознаки такого, що займає монополічне (домінуюче) становище на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ на території держави Україна.

5. ПІДСТАВИ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

5.1. Щодо встановлення Сервісного збору

- (72) Умовами користування передбачено, що Платформою управляє ТОВ «І-ТРЕВЕЛС», яке в тексті Умов користування називається VlaVlaCar.
- (73) Відповідно до статті 5 Умов користування доступ та реєстрація на Платформі, а також пошук і перегляд Оголошень і розміщення Оголошень про спільні автомобільні поїздки є безкоштовним. Однак VlaVlaCar має право стягувати сервісні збори в порядку, зазначеному нижче.
- (74) Статтею 5.1.2 Умов користування передбачено, що Vlablascar може стягувати з Пасажирів сервісний збір за користування сервісами, Платформи, зокрема за надання Пасажирам можливості пошуку та встановлення зв'язку з Водіями, та відповідно, бронювання пасажирського місця у Спільних поїздках із такими Водіями. Для розрахунку розміру Сервісного збору за спільну поїздку VlaVlaCar використовує механізм ціноутворення, заснований на алгоритмі, що враховує розмір Внеску на покриття витрат, котрий серед іншого включає в себе відстань Спільної поїздки та інші показники, повідомлені Пасажиром та Водієм через Платформу. Водночас VlaVlaCar залишає за собою право в будь-який час змінювати методи розрахунку Сервісного збору за спільну поїздку. Також VlaVlaCar має право на свій абсолютний розсуд не справляти Сервісний збір за спільну поїздку, зменшувати розмір Сервісного збору за спільну поїздку, проводити заохочувальні програми, включаючи надання знижок, промокодів і бонусів, пов'язаних із Послугами відповідно до внутрішньої політики VlaVlaCar.
- (75) Отже, Сервісний збір – це плата Пасажира за надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ ТОВ «І-ТРЕВЕЛС».
- (76) Також, як зазначає ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» у Листі від 23.09.2024, (інформація, доступ до якої обмежено).
- (77) У Листі від 21.05.2024 Товариство зазначає, (інформація, доступ до якої обмежено).
- (78) При цьому ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» у Листі від 21.05.2024 повідомляє, (інформація, доступ до якої обмежено).
- (79) У Листі від 23.09.2024 Товариство надає свої пояснення щодо вказаних складових. (інформація, доступ до якої обмежено).
- (80) З огляду на це варто зазначити, що наведені пояснення Товариства обґрунтовують розмір встановлення Внеску на покриття витрат, який означає суму, яку запитує Водій та приймає Пасажир у вигляді покриття витрат на поїздку, а не Сервісного збору, який стягує Товариство за надання Пасажирам можливості пошуку та встановлення зв'язку з Водіями та, відповідно, бронювання пасажирського місця у Спільних поїздках із такими Водіями.
- (81) (інформація, доступ до якої обмежено), як зазначає ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» у Листі від 23.09.2024, (інформація, доступ до якої обмежено).

- (82) Враховуючи наведене, варто зазначити, що проведення тестувань, за результатами яких можна проаналізувати кількість відмов від поїздок через Сервісний збір, не обґрунтовує прозорості ціноутворення такого Сервісного збору.
- (83) Отже, Товариство надає лише загальні пояснення щодо факторів, які можуть враховуватися під час визначення розміру Сервісного збору, однак не надає алгоритму його розрахунку, як саме враховуються зазначені фактори, що підтверджуватиме економічну обґрунтованість такого підходу до встановлення розміру Сервісного збору.
- (84) Також у Листі від 21.05.2024 ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» повідомляє, (інформація, доступ до якої обмежено).
- (85) З огляду на це вбачається, що підхід ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» до встановлення Сервісного збору не має під собою економічного обґрунтування, що може призводити до ущемлення інтересів споживачів, зокрема, шляхом завищення розміру Сервісного збору, та як наслідок, до порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ.

5.2. Щодо повернення Сервісного збору

- (86) Відповідно до пункту 7.1 Умов користування у разі скасування Бронювання з ініціативи або вини Водія Сервісний збір за спільну поїздку повертається Пасажиру в повному розмірі.
У разі скасування з ініціативи Пасажира BlaBlaCar утримує плату за обслуговування. BlaBlaCar має право, проте не зобов'язання, на свій розсуд повертати Пасажирам Сервісний збір за спільну поїздку в інших випадках та в інших розмірах відповідно до внутрішньої політики BlaBlaCar.
- (87) Водночас, як зазначалося в пункті 84 цих рекомендацій, ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» повідомило (інформація, доступ до якої обмежено).
- (88) Проаналізувавши копії повідомлень, листів, скарг, звернень до Товариства, які воно отримувало в період з 09.05.2024 по 17.05.2024, а також відповідей, надані Листом від 21.05.2024, вбачається, що здебільшого останні стосуються сплати та повернення Сервісного збору за спільну поїздку, а також, що Товариство за однакових умов скасування бронювання поїздки пасажиром (тобто не з вини водія) одному пасажиру, на власний розсуд ТОВ «І-ТРЕВЕЛС», повернуло Сервісний збір, а іншому – ні, без застосування критеріїв, умов повернення тощо.
- (89) До того ж зі змісту вказаних повідомлень та відповідей Товариства на них вбачається, що у випадку скасування поїздки або водієм, або пасажиром розмір Сервісного збору є дійсним протягом 24 годин і пасажир має можливість впродовж цього терміну забронювати іншу поїздку без повторної сплати Сервісного збору, про що не зазначено в Умовах користування.
- (90) Так, відсутність чітко визначених умов повернення Сервісного збору Пасажирам може створювати ситуації, коли останні стикаються з різними умовами при схожих випадках, що, у свою чергу, може свідчити про дискримінаційний підхід Товариства до окремих Пасажирів, що може призводити до ущемлення їх інтересів та, як наслідок, до порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ.

6. ВИСНОВКИ

- (91) Відповідно до частини третьої статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним

становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

- (92) Згідно з абзацом першим статті 4 Закону державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.
- (93) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону зловживання монополією (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (94) Згідно із частиною першою статті 13 Закону зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополію (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (95) *Тобто зайняття суб'єктом господарювання монополією (домінуючого) становища на ринку покладає на нього особливу відповідальність, зокрема, перед його споживачами.*
- (96) Отже, у період з вересня 2022 року по листопад 2024 року ТОВ «І-ТРЕВЕЛС» мало ознаки такого, що займає монополію (домінуюче) становище на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ на території держави Україна.
- (97) З огляду на вказане дії Товариства, які полягають у встановленні Сервісного збору без економічного обґрунтування, а також відсутності чітко визначених умов повернення Сервісного збору Пасажирам, мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (98) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю «І-ТРЕВЕЛС» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація, доступ до якої обмежено), місцезнаходження: (інформація, доступ до якої обмежено)) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, що полягають у встановленні Сервісного збору без економічного обґрунтування, а також у відсутності чітко визначених умов повернення Сервісного збору Пасажирам, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги спільного використання автомобілів за допомогою онлайн-платформ, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Рекомендації є обов'язковими для розгляду суб'єктами господарювання, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України в двомісячний строк із дня їх отримання.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО